

DET ER DIN KROPP

KLASSESAMTALE

MÅLGRUPPE

1. - 4. trinn

MÅL

Elevene har kjennskap til ord for eget og andres kjønnsorganer, og kan gi eksempler på hvordan de kan bestemme over deres egen kropp.

FAGLIG RELEVANS

Naturfag

KOMPETANSEMÅL

- Sette navn på og beskrive funksjonen til noen ytre og indre deler av menneskekroppen
- Samtale om grensesetting, forståelse og respekt for egen og andres kropp

TIDSFORBRUK

45 min

UTSTYR

- Arbeidsark 1

BESKRIVELSE

Elevene introduseres til øvelsen ved at underviseren forteller at de skal snakke om hva forskjellige deler av kroppen heter.

Underviseren spør elevene hvilke ord for deler av kroppen som de kjenner. Ordene skrives på tavlen, eventuelt med hjelp fra elevene til staving. Når elevene ikke kan komme på flere ord, forteller underviseren at de nå skal se på noen tegninger av kropper uten klær på.

Arbeidsarket til øvelsen deles ut til alle elevene. Underviseren forklarer at tegningene viser hvordan de som er født med gutte- og jentekropper kan se ut på innsiden og utsiden.

Innledningvis kan det også være fint å fortelle elevene at det finnes kropper som ikke passer inn innenfor rammene for hva som anses som gutte- og jentekropper. De av oss som har en slik kropp omtales ofte som interkjønn, og selv om det er mindre vanlig å være interkjønn enn å ha en jente- eller guttekropp er det faktisk like mange interkjønnede mennesker i verden som mennesker med rødt hår!

Underviseren leser deretter de ordene som står på arket høyt. Elevene skal nå sette streker fra ordene til de riktige stedene på gutte- og jentekroppene. De kan arbeide individuelt eller i par. Elevene kan også skrive ned noen av ordene for kroppsdelene som ble nevnt i øvelsens innledning.

Når elevene er ferdige, snakker klassen om arbeidsarket i fellesskap. Arket kan eventuelt vises i stort format på et smartboard.

Under den felles samtalen kan underviseren ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Var det noen ord som dere hadde hørt før?
- Var det noen ord som var nye for dere?
- Kjenner dere til andre ord for jentetiss og guttetiss? Kan dere gi noen eksempler?
- Visste dere at det er forskjell på hvordan de som er født som jenter og gutter ser ut inne i kroppen?

I den siste delen av øvelsen forteller underviseren at det er viktig å vite at kroppen er vår egen og at vi selv bestemmer hvem som får ta på den. Det kan være forskjell på hvem vi vil skal ta på oss på kroppens forskjellige deler.

Noen deler av kroppen er «private», men det betyr ikke at det er noe dumt/pinlig/ skamfullt ved dem – bare at de er «våre egne». Vi har lov til å si ifra til andre, hvis de tar på oss på en måte som vi ikke liker.

I denne samtalen med elevene kan underviseren for eksempel ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvordan bestemmer vi over vår egen kropp?
- Hvilke eksempler kan dere gi?
- Er det noen situasjoner hvor vi ikke bestemmer over kroppen vår (hvor det for eksempel er ens foreldre som bestemmer)?

FORTSETTER PÅ NESTE SIDE ...

DET ER DIN KROPP

KLASSESAMTALE

... FORTSETTELSE FRA FORRIGE SIDE

På tavlen skriver underviseren:

1. en selv
2. foreldre
3. venner og
4. andre.

Underviseren spør så om elevenes tanker om hvor det typisk er ok (fint) og ikke ok (ikke greit), at disse personer berører en (NB! Det er bevisst at formuleringene ikke er "meg selv", "mine foreldre" og så videre, da dette lett kan gå for tett på hver enkelt elev):

- Hva kan man gjøre hvis det er noen som tar på et sted på ens kropp hvor man ikke vil at de skal ta?
- Hvordan kan man si ifra?
- Hvordan kan man vise det med kroppsspråket sitt?
- Hvem andre kan man fortelle det til (foreldre, søsken, venner, lærer, helsesøster, nabo, andre)?

TIPS TIL UNDERVISEREN

Gjennom arbeidet med denne øvelsen utvikler elevene deres ordforråd, bevissthet og kunnskap om handlingsmuligheter knyttet til egen kropp og deres rett til å bestemme over den. Det er vesentlig at man som underviser er oppmerksom på elevenes signaler underveis og i etterkant av øvelsen. Det kan finnes elever i klassen som har vært usatt for grenseoverskridende opplevelser som kan reagere på øvelsen.

Derfor er det veldig viktig å inkludere delen som handler om hvem man kan snakke med hvis man har vært utsatt for noe man ikke likte. I denne sammenheng anbefales det at man nevner muligheten for å snakke med lærere, helsesøster eller andre tillitspersoner de har rundt seg.

Hvis elevene har tilstrekkelig med digital kompetanse kan man anbefale å kontakte Alarmtelefonen for barn og unge på nettsiden www.116111.no, eventuelt på telefon 116 111.

ARBEIDSARK 1

DET ER DIN KROPP

TREKK STREK TIL TEGNINGENE

UTENPÅ KROPPEN

Vulva
Penis
Pung

INNI KROPPEN

Vagina / skjede
Livmor
Testikler

